
ZA SPORTISTE – PROCES IZUZEĆA ZA TERAPIJSKU UPOTREBU/TUE – KOMISIJA ZA ANTIDOPING CRNE GORE

ŠTA JE IZUZEĆE ZA TERAPIJSKU UPOTREBU (TUE)?

Sportisti mogu biti bolesni ili se povrijediti, što može zahtijevati određenu terapiju ili podvrgavanje procedurama. Ako su lijek ili metod koje su potrebni sportisti za liječenje bolesti ili povrede zabranjeni prema Spisku zabranjenih sredstava Svjetske antidoping agencije/WADA [Prohibited List](#), TUE može dati sportisti dozvolu da koristi tu supstancu ili metod za vrijeme takmičenja bez izazivanja povrede antidoping pravila (ADRV/*Anti-Doping Rule Violation*) i odgovarajućih sankcija. Zahtjev za TUE procjenjuju ljekari TUE komiteta (TUEC).

TUE nacionalne antidoping organizacije/NADO je važeći samo za testiranje na takmičenju državnog (nacionalnog) nivoa i za testiranje van takmičenja/*Out-of-Competition Testing*.

KOJI SU KRITERIJUMI ZA DOBIJANJE TUE?

Svaki od sljedeća četiri kriterijuma mora da bude ispunjen (za više detalja, molimo pogledajte Član 4.2 Međunarodnog standarda za izuzeća za terapijsku upotrebu (ISTUE) Svjetske antidoping agencije/[WADA International Standard for Therapeutic Use Exemptions \(ISTUE\) Article 4.2](#)):

- sportista ima jasno dijagnostikovano medicinsko stanje, za koje se u liječenju zahtijeva primjena zabranjene supstance ili metoda;
- terapijska upotreba supstance neće, na osnovu vjerovatnoće, dovesti do značajnog povećanja performansi van uobičajenog zdravstvenog stanja sportiste;
- zabranjena supstanca ili metod su indikovani za liječenje tog medicinskog stanja, i nema opravdane dozvoljene terapijske alternative;
- neophodnost upotrebe te supstance ili metoda nije posljedica prethodne primjene (bez TUE) supstance ili metoda kojisu bili zabranjeni u vrijeme primjene.

KO TREBA DA TRAŽI TUE? KADA I GDJE DA PODNESE ZAHTJEV?

Sportisti koji podliježu antidoping pravilima treba da imaju TUE da bi koristili zabranjenu supstancu ili primijenili zabranjen metod. Treba da provjerite sa Komisijom za antidoping Crne Gore kome treba da podnesete zahtjev i da li možete da podnesete zahtjev retroaktivno.

Prvo, provjerite da li je potreban lijek ili metod koji namjeravate da uzmete ili primijenite zabranjen prema Spisku zabranjenih sredstava Svjetske antidoping agencije/WADA [Prohibited List](#).

Vaša je odgovornost da obavijestite svog ljekara/ljekare da ste sportista koji ima obavezu da poštuje antidoping pravila. Vi i Vaš ljekar/ljekari treba da provjerite Spisak zabranjenih sredstava Svjetske antidoping agencije/WADA [Prohibited List](#) za svaku supstancu/metod koji su Vam propisani. Ako je supstanca/metod zabranjena,

razgovarajte o dozvoljenim alternativama; ako ih nema, podnesite zahtjev za TUE. Zapamtite da sportista ima krajnju odgovornost. U slučaju nejasnoća, obratite se Komisiji za antidoping Crne Gore.

Zatim, obratite se Komisiji za antidoping Crne Gore da biste utvrdili nivo Vašeg takmičenja i uslove za prijavu za TUE.

Ako se utvrdi da ste sportista nacionalnog nivoa/[National-Level Athlete](#), morate se prethodno javiti Komisiji za antidoping Crne Gore, čim se ukaže potreba, osim ako postoje vanredne ili izuzetne okolnosti.

Za supstance koje su zabranjene samo na takmičenju, treba da podnesete zahtjev za TUE najkasnije 30 dana prije Vašeg sljedećeg takmičenja. Molimo pogledajte dio "Kako da podnesem zahtjev za TUE Komisiji za antidoping Crne Gore?".

Ako je vaš nivo niži od nacionalnog nivoa/[lower than the "National-Level"](#), imate pravo da podnesete zahtjev za retroaktivni TUE nakon doping kontrole koju je sprovedla Komisija za antidoping Crne Gore ili bilo koja druga antidoping organizacija (ADO).

Važna napomena:

TUE odobren od strane Antidoping komisije Crne Gore važi samo na nacionalnom nivou. Ako ste ili postanete sportista međunarodnog nivoa ili se takmičite na velikim takmičenjima, taj TUE neće važiti ukoliko ga ne prizna relevantna međunarodna federacija (IF/*International Federation*) ili organizator velikog događaja (MEO/*Major Event Organization*). Vaša je odgovornost da provjerite da li ta IF ili MEO automatski prepoznaje Vaš TUE Komisije za antidoping Crne Gore.

Komisija za antidoping Crne Gore Vam može pomoći u određivanju nivoa Vašeg takmičenja i uslova za prijavu za TUE, a ako se ukaže potreba, da predstavite svoj TUE Komisije za antidoping Crne Gore za priznavanje međunarodnoj federaciji ili organizatoru velikog događaja. Molimo da se obratite na antidoping.me@gmail.com.

MOGU LI DA DOBIJEM RETROAKTIVAN TUE?

Možete retroaktivno podnijeti zahtjev za TUE Komisiji za antidoping Crne Gore samo ako:

- **zahtijevate hitno liječenje zdravstvenog stanja;**
- **nije bilo dovoljno vremena, mogućnosti ili zbog drugih izuzetnih okolnosti koje su Vas spriječile da predate zahtjev za TUE ili da on bude procijenjen prije nego što ste bili testirani;**
- **prema antidoping pravilima, nije Vam bilo dozvoljeno ili nije bilo potrebno da unaprijed podnesete zahtjev za TUE;**
- **Vi ste sportista nižeg nivoa koji nije pod jurisdikcijom međunarodne federacije ili nacionalne antidoping organizacije a bili ste testirani;**
- **bili ste pozitivni nakon upotrebe supstance van takmičenja, a koja je zabranjena samo na takmičenju (npr. glukokortikoidi).**

U rijetkim i izuzetnim okolnostima, bez obzira na bilo koju drugu odredbu ISTUE, možete podnijeti zahtjev za retroaktivno odobrenje za terapijsku upotrebu zabranjene supstance ili metoda, i dobiti njegovo odobrenje, ako bi s obzirom na svrhu Kodeksa bilo očigledno nepravedno da Vam ne bude odobren retroaktivni TUE.

Ovaj jedinstveni retroaktivni TUE biće odobren samo uz prethodnu saglasnost WADA (a WADA po svom apsolutnom pravu može odobriti ili odbiti odluku Komisije za antidoping Crne Gore).

Važna napomena:

Upotreba zabranjene supstance ili metoda bez TUE može dovesti do kršenja antidoping pravila/ADRV.

U slučaju da je nakon testiranja neophodno podnošenje zahtjeva za retroaktivni TUE, preporučuje Vam se da imate medicinsku dokumentaciju spremnu za predaju na procjenu.

KAKO DA PODNESEM ZAHTJEV ZA TUE KOMISIJI ZA ANTIDOPING CRNE GORE?

[Napomena: NADO/nacionalna antidoping organizacija bira samo jednu opciju (1 ili 2)]

[Opcija 1 - samo putem ADAMS]

Svoju prijavu za TUE, uključujući potrebnu medicinsku dokumentaciju, morate dostaviti isključivo putem ADAMS. Ako još uvijek nemate ADAMS nalog, molimo da se obratite na antidoping.me@gmail.com.

[Opcija 2 - putem ADAMS ili putem papirnog/elektronskog TUE obrasca]

WADA podstiče podnošenje TUE prijave putem ADAMS, zajedno sa potrebnom medicinskom dokumentacijom. Ako još uvijek nemate ADAMS nalog, molimo da se obratite na antidoping.me@gmail.com.

U suprotnom, molimo da preuzmete WADA obrazac zahtjeva za TUE/[WADA TUE Application template](#), i nakon što ga uredno popunite i potpišete, pošaljite ga zajedno sa potrebnom medicinskom dokumentacijom na antidoping.me@gmail.com.

Vaša prijava za TUE mora biti podnijeta u čitljivom obliku, velikim slovima ili otkucana.

Medicinska dokumentacija mora da sadrži:

- sveobuhvatnu medicinsku istoriju, uključujući dokumentaciju od ljekara koji je postavio dijagnozu (gdje je to moguće),
- rezultate svih pregleda, laboratorijskih ispitivanja i snimke relevantne za prijavu.

Zahtjev za TUE koji nije potpun ili nije čitljiv neće se obrađivati i vratiće se na dopunu i ponovno podnošenje.

Kao pomoć Vama i Vašem ljekaru u dostavljanju korektno medicinske dokumentacije, predlažemo konsultovanje WADA kontrolnih listi za prijave za TUE/WADA [Checklists for TUE applications](#) za smjernice i podršku tokom procesa podnošenja zahtjeva za TUE, kao i [Medicinskih informacija za podršku odlukama TUEC/Medical Information to Support the Decisions of TUECs](#) za smjernice o određenim uobičajenim medicinskim stanjima, tretmanima, supstancama, itd.

Čuvajte potpunu kopiju obrasca zahtjeva za TUE i sve medicinske informacije dostavljene u prilogu Vašeg zahtjeva, kao i dokaz da je poslat.

ŠTA SE DEŠAVA NA VELIKIM DOGAĐAJIMA?

Organizator velikih događaja (MEO) zahtijeva od sportista da se prijave za priznavanje svog TUE ako treba da koriste zabranjenu supstancu ili metod za vrijeme događaja.

Ako imate TUE koji je odobrila Komisija za antidoping Crne Gore i takmičićete se na velikom događaju, npr. Olimpijskim igrama, treba da kontaktirate MEO za informacije o njihovom procesu priznavanja.

KADA ĆU DOBITI ODLUKU O MOM ZAHTJEVU ZA TUE [ILI ZAHTJEVU ZA NJEGOVO PRIZNAVANJE]?

TUEC Komisije za antidoping Crne Gore mora da donese odluku što je prije moguće, obično u roku od 21 dana od dana prijema kompletnog zahtjeva za TUE, uključujući potrebne medicinske informacije.

ŠTA AKO TREBA DA OBNOVIM SVOJ TUE?

Svaki TUE ima određeno trajanje, na kraju kog automatski ističe. Ako treba da nastavite da koristite zabranjenu supstancu ili metod, Vaša je odgovornost da podnesete novi zahtjev za TUE sa ažuriranim medicinskim informacijama prije isteka roka, tako da ima dovoljno vremena da se donese odluka prije isteka trajanja trenutnog TUE.

Važna napomena:

Prisustvo (nakon uzimanja uzoraka), upotreba, posjedovanje ili primjena zabranjene supstance ili metoda moraju biti u skladu sa uslovima Vašeg TUE. Stoga, ako Vam je potrebna bitno drugačija doza, učestalost, put ili trajanje primjene, treba da se obratite Komisiji za antidoping Crne Gore, jer će od Vas možda biti zatraženo da podnesete zahtjev za novi TUE. Neke supstance i njihova doziranja, npr. insulin, često se mijenjaju tokom liječenja, i ljekar koji Vas liječi treba da navede te moguće promjene u zahtjevu za TUE, a TUEC antidoping organizacije ih obično prihvata.

ŠTA AKO JE MOJ ZAHTJEV ZA TUE ODBIJEN OD STRANE KOMISIJE ZA ANTIDOPING CRNE GORE?

Odluka o odbijanju zahtjeva za TUE uključuje pismeno obrazloženje razloga za odbijanje. Ako Vam obrazloženje nije jasno, obratite se Komisiji za antidoping Crne Gore da biste tačno razumjeli zašto je TUE odbijen. Ponekad mogu da nedostaju kritični podaci, dijagnostički test, laboratorijski rezultati, itd. U tom slučaju, treba da ponovo podnesete zahtjev, sa dopunom dokumentacije.

ŠTA AKO MOJ TUE DOBIJEN OD KOMISIJE ZA ANTIDOPING CRNE GORE NE BUDE PRIZNAT OD STRANE MOJE MEĐUNARODNE FEDERACIJE?

Vi ili Komisija za antidoping Crne Gore imate 21 dan da uputite predmet na razmatranje u WADA nakon obavještanja o nepriznavanju. Treba da pošaljete iste podatke koje ste dostavili Komisiji za antidoping Crne Gore i prema kojima je TUEC te Komisije zasnovao svoju odluku, putem sigurnog *on-line* načina ili preporučenom poštom na:

WADA Medical Department
World Anti-Doping Agency
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
P.O. Box 120
Montreal (Quebec) H4Z 1B7
Canada

E-mejl adresa za upit i/ili slanje zahtjeva na razmatranje je: medical@wada-ama.org

Do donošenja WADA odluke, TUE Komisije za antidoping Crne Gore ostaje važeći samo za takmičenja na nacionalnom nivou i van takmičenja. Ako se stvar ne proslijedi u WADA na razmatranje, Komisija za antidoping Crne Gore mora da utvrdi da li će originalni TUE koji je odobren ostati na snazi za testiranja na takmičenju na nacionalnom nivou i van takmičenja.

DA LI ĆE SE SA MOJIM MEDICINSKIM PODACIMA PONAŠATI KAO SA POVJERLJIVIM PODACIMA?

Sve informacije sadržane u zahtjevu za TUE, uključujući prateće medicinske informacije, i bilo koje druge informacije povezane sa procjenom Vašeg zahtjeva za TUE, smatraju se strogo povjerljivim i tretiraju se u skladu sa *Izjavom sportiste* sadržanom u ADAMS TUE procesu [samo za opciju 2 u dijelu „Kako da podnesem zahtjev za TUE Komisiji za antidoping Crne Gore?“, i u WADA obrascu zahtjeva za TUE/[WADA TUE Application template](#). Svi članovi TUEC i svi drugi ovlašćeni primaoci Vašeg zahtjeva za TUE i povezanih podataka (kao što je opisano u *Izjavi sportiste*) podliježu obavezi profesionalne ili ugovorne povjerljivosti.

Molimo da pažljivo pregledate uslove *Izjave sportiste*. Konkretno, imajte na umu da će se, ukoliko želite da opozovete pravo TUEC Komisije za antidoping Crne Gore da pribavi informacije u vezi sa Vašim zahtjevom za TUE u skladu sa *Izjavom sportiste*, smatrati da će Vaš zahtjev za TUE biti povučen bez dobijanja odobrenja.

Informacije povezane sa zahtjevom za TUE zadržaće Komisija za antidoping Crne Gore i bilo koji drugi ovlašćeni primaoci najduže onoliko koliko je potrebno za svrhe navedene u *Izjavi sportiste*, u skladu sa Međunarodnim standardom za zaštitu privatnosti i ličnih podataka/*International Standard for the Protection of Privacy and Personal Information*.

KONTAKT INFORMACIJE

Za sve dalje informacije i pitanja u vezi sa praksom ličnih podataka u Komisiji za antidoping Crne Gore, obratite se na: antidoping.me@gmail.com.

Ako ste u nedoumici kojoj organizaciji treba da podnesete zahtjev za TUE, ili u vezi sa postupkom priznavanja, ili bilo kojim drugim pitanjem u vezi sa TUE, molimo da se obratite na: antidoping.me@gmail.com.

KORISNI LINKOVI:

[WADA International Standard for Therapeutic Use Exemptions \(ISTUE\)](#)

[WADA Q&A on Therapeutic Use Exemptions](#)

[WADA Checklists for TUE Applications](#)

[WADA Guidelines for the 2021 International Standard for Therapeutic Use Exemptions \(ISTUE\)](#)

[WADA Anti-Doping Education and Learning \(ADEL\)](#)